

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona, Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona, 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Nemzeti idea.

Jókai Mór koszoszt költőnk, nagyszabású felolvasást tartott a Petőfi-társaságnak e héten lefolyt disz-ülésén.

Beszédének alapfogolata az volt, hogy költőkre mindig van szüksége egy nemzetnek. „A költő felelős nemzetének a közszelleméért — mondta egy helyen Jókai — felelőssége kiterjed még a csatatér fátumaira is, mert ha a költő elpuhítja nemzetet, az mar-taléku esik a kemény ellenségnek!”

Majd megcsüggedve ezt is mondta a költő: „mind erre gnyomosolylyal felelik, nincsenek többé ideálok.”

Minden szavát aláírjuk Jókainak. Csak sajnos, hogy ezt épp maga Jókai nem követi. Őtet szólaltatja meg mindig elsősorban a kormány, — ahány-szor valami ügyben a nemzet fel pez-szül. Legutoljára akkor ugrasztották ki, midőn Kossuth Ferencz tette körüjtát a hazában való visszatértekor, veszé-lyesnek jelző agitálását a hozzá írt nyilt levélben.

Pedig mily veszélyes tant hirdet-hetetett Kossuth Lajos fia?...

Magyarország függetlenségét.

És Jókai óva intette a tul ábrán-dozástól.

A Nemzet című lapnak főszer-kesztője léve, — hemzse a lap a sok „schovinizmus”-féle kifakadásoktól.

Bátran kérhetjük, az ily eljárás nem az idea kiölésére vezet-e? Igenis, azt hibáztatjuk mi a jelen legtöbb ma-gyar íróban, hogy beállanak diploma-táknak a kicsinylőleg néznek a nem-zeti mozgalmakra, ha az tul loyalis szellemben nem nyilatkozik avagy a dualizmusi alapra nem kedvező.

Magyar költőtől, írótól mi nem böles politikai oktatást óhajunk hal-lani, mint a melyben elvégre is kon-tárok, — hanem a nemzet szívéhez való szólást, a mi a nemzeti önértetet emelje, s a mire kis számunknál fogva — teméntelen elleneink közt — na-gyon is szükségünk van.

A költőnek magas régiókban kell járnia s ugy szólva belehelni a nem-zet minden tagjába a hazaszeretetet!... Minden szavának gyujtania kell, hogy e nemzet érezze önbecsének súlyát s még nagyobbra törjön.

Külföld nagy nemzeteinek költői a radikális pártokon foglalnak helyet s ugy tüzelik előbbre haladásra nem-zetüket. Nálunk épp megfordítva áll a dolog, költőink vagy tizenhárom pró-bás mamelukok, vagy általánosságban pengeti lantja hurját, nagy ritkán ölel-ve fel a hazafias témát.

És így ha a köz szellem kezd ná-lunk elcsenevészní, első sorban nemzeti költőink hiányára vezethető vissza. És ez maga után vonhatja azon katasz-trófát, mit Jókai így jelzett: „ha a költő elpuhítja a nemzetet, az mar-taléku esik az ellenségnek!”...

Nem csak forradalmi idoszakkor van szüksége a nemzetnek költőre, kik őket fegyverre kelésre ösztönözzék, — nem csak a csaták zajában van szük-sége a nemzetnek költőkre, kik azt kiálták: a gárda meghalhat, de ma-gát meg nem adja. Nem csak az el-nyomatás korszakában van szüksége költőkre egy nemzetnek, hogy sebbzett szív fájdalmát a balzsammal enyhítse.

Hanem akkor is szükségünk van nemzeti költőkre, mikor a haza ege derült s alkotmányban élünk.

Egy egy szent illetségtől telt riadó hazafias vers, megrendíti légün-ket s tette buzdít: hogy csak ma-gyarok legyünk.

A nemzeti költő felkölti vágyain-kat, a mely már szunnyadni készül: hogy légy szabad független ország polgára.

A nemzeti költő szögyenpirt von arcunkra, ha őseinkről megfeletkezve, nem tudunk önálló lábon jární, hanem

dualizmusi hálóban engedjük magun-kat megfogatni.

Üdvözlünk tehát minden oly fel-szólalást, mely a költők hivatásáról szól, — s hisszük eljön újból az idő, midőn Jókai megint a függetlenségi eszméknek fog hódolni, s nem zuhint hideg vizet annak nyakába, a ki szíve egész melegével lelkesül az önálló Ma-gyarorszáért.

S ha a magyar költők a régi mult dicsőségét fogják előnkbe varázsolni, ha tette buzdítanak jogaink kivívá-sára, mint mely önállóság után még a nyomorult féreg is vágyakozik, akkor befog következni azon szellemváltozás, mely titáni erővel fogja magáról lerázni a „monarchiai” államszervezetet, visz-szaadva Magyarországot önönmagának, élén a Szent István koronáját viselő királylyal.

Politikai hírek.

Ugron Gábor Szathmárt. Mint lapunk-nak Szathmárról írják, az ottani függetleu-ségi párt tegnapielőtt tartott értekezletén a rendkívüli közgyűlés idejét május hó 25-ére tűzi ki, mely napon d. e. 10 órakor a viga-dó helyiségében tartja meg Ugron Gábor beszámoló beszédjét. A küszöbön levő kép-viselőválasztásokra való tekintettel egyhan-gulag ragaszkodik a függetlenségi elvek tör-hetetlen bajnokához, Ugron Gáborhoz, kinek megválasztását országos érdekből tartja szak-ságosnak. Végül elhatározta a párt, hogy Ugron Gábort a vasutnál zászló alatt tömege-sen fogadja, körében szívesen látja és beszám-olóra a város összes választó polgárait meg-hívja.

A horvát bán lemondása. Horvát kor-mánypárt körökben — mint a M—g írja — a leghatározottabban állítják, hogy Khuen-Héderváry gróf horvát bán aki e hó 18-án tér vissza a brixeni hideggyógyintézetből Zágrá-bba, nem sokáig marad többé a helyén. Egyik verzió szerint Hédervárra szándékozik visza-vonulni, hogy a legközelebbi választásoknál magyar képviselővé választassa meg magát és hogy a magyar parlamentben érvényesíthesse aspirációit, egy másik verzió szerint azonban a bán — egészségi tekintetből — végkép vi-szavonul a politikai térről.

Terrorizálás, corruptio.

(Válasz a Tribunának)

Deés, május 14.

A Tribuna májrs 11-ki száma Deésről keltezte egy másfél hasábnyi tudósítást hoz, abban a biztos reményben, hogy olvasóit megörvendezteti, nekünk Szolnok-Doboka megyei magyaroknak pedig legalább borsót tör az orruk alá épen akkor, mikor az ezer-éves honfoglalás emlékeztetőre „párját ritkító lelkesedéssel vármegyesserte ünnepet ülünk.

Nehogy olvasói a tudósításnak feltülje-nek, a tárgyilagossá igazság érdekében szük-ségnek tartjuk a czikk értékét az alábbiak szerint redukálni.

Azt állítja a Tribuna, hogy vármeg-yeinkben minden körjegyzőnek hivatal vesztés terhe alatt meg van hagyva, hogy min-den községből 10 ember vigyegye fel a ki-állításra. A községi előljáróknak meg van rendelve, hogy 100 frt bírság és elcsapátás terhe alatt a mileniumot ünnepeljék meg és minden házra nemzeti lobogót tűzzenek ki. A két görög felekezet papjainak segélyt ígérték a rendelkezési alaphol, ha a kiállítá-son részt vesznek. E czézből a szamos-ujvári püspök a felutazás alkalmával 10 frt előleget ad nekik, ott a székesfővárosban pedig, ha magukat igazolják, egyenként 100 frt segélyt kapnak. Mindezekből pedig azt a következtetést vonja le a Nemzeti Újság, hogy elképzelhető, mennyire terrorizálják az előljárók a szegény oláh népet.

Mindebből pedig csak annyi igaz, hogy a kereskedelmi miniszter módot akarván nyújtani arra, hogy a szegényebb sorsu lakossággal ismeretének és látóereinek szélesbi-tése végett a lehető legmérsékeltébb áron tekinthesse meg a kiállítást, felhívta a tör-vényhatóságokat, hogy a mennyiben legalább 30 tagból álló csoportok jelentkeznének, azoknak adja tudtára, hogy 4 frt lefizetése ellenében mindenkinél szabad utazást két na-pi ellátást és belépést biztosít a kiállítás ter-ületére, vallás és nemzetiiségi különbség nélkül.

Ezt a kedvezményt a törvényhatóságok

kibírdették, s a mint a napilapokban olvas-suk, akad elég tudni vágyó magyar, német, oláh, tót és más nemzetiségű egyén, ki a ked-vező alkalmat felfogja használni. Nálunk is akad talán, ha nem akadna az sem volna baj, legfeljebb egy kis szegénységi bizonyítvány, lakosság részéről, de azért még a haja szála sem fog meggömbölni az előljárónak, — mert nálunk a törvényt tiszteletben tartják s ilyen okokból fegyelmi vizsgálatot nem indítanak a bírák ellen.

Nemzeti lobogót minden község kapott egyet, hogy azt a magyar állam fenhatósága alatt álló község házára tűzze ki.

Midőn ezelőtt néhány évvel Bukarest-ben jártam, azt láttam, hogy Mihály vajda emléktünetpén a magyar egyesület épületén román lobogó lengett. Belgrádban Milos-nap-ján minden házra különbség nélkül a szerb-trikolort tűzik ki, talán megengedi a Tribuna hogy a honakötő és ezeréven át honfentartó magyar nemzet is fellobogozza azokat az épít-leket, melyek a magyar állam presztigijét viselik.

A papoknak semmi segélyt nem ígér-tek, ha a püspöknek volna miből, — adna a papoknak segélyt s annak éppen a papok közművelődése czéljából mindnyájan nagyon örvendenék.

A polgári fia iskola udvaráról ellopták az „Árpád” csemétét.

Ebben igaz van a Tribunának. De ez nem történelmet meg a román tanulók tudta nélkül. Ez a hiba, hogy a deesi társadalom (50 magyar és 4 román család) évek óta in-gyen látja el nemzetiiségi különbség nélkül a szegénysorsu iskolai növendékeket, a míg jól tanulnak.

Buzában is megünnepelték a milleniu-mot, hogy a mozsárgyűgyok elűtésénél szeren-csétlenség történt: egy magyar ember el-pusztult és két román súlyos sérülést szenved-tett, az valóban sajnálatra méltó körülmé-n.

Olyan véletlen az, a milyen a kerek vi-lágban, vizen és szárazon, mindennap megtör-ténik. Hol van az az obscurus ember vagy sovínista, a ki ezt nemzetiiségi ügynek impu-tálja épen olyan nagy birtokossal szemben, mint Bakó Károly, ki háromezer hold föld-jét odavaló lakosokkal műveltet; a szegény népet a teli zord időben, mint minden me-gyebeli magyar birtokos kölcsön gabonával látja el s nem hozat a munkához sokkal szorgalmasabb székely vagy tót munkásokat, hanem az oláh népnek ad kenyeret.

Ez a valódi tényállás. Hanem a Tribuna sajnálja a szegény oláh népet, sajnálja, hogy költségek a ki-állításra. Bezzeg akkor nem sajnálta, mikor az igatok javára filléreket kellett gyűjteni tőlük. Akkor sem sajnálta, mikor Kolozsvár-ra vitték a memorandisták mellett tüntetni és megcsalva éhesen jöttek haza.

A Tribuna nyelvőstötő politikáját min-denki ismeri. Ne beszéljen korruptióról épen a Tribuna, hanem soppörjön a saját háza előtt, azt hiszem akad ott elég szemét. Ne igye-kezzék a jóraolól oláh népet a művelődéstől elzárni, mert a magyar kultúrát a nagyha-talmak gratulálták meg s nekünk nagy elég-tétel és gyönyörűség az, ha a művelt Európa a kiállítás megnezi, nem szükséges a szeg-ény népet a vármegyéből összegyűjteni. A józan, okos, félre nem vezetett nép milliói ugyis megfogják látogatni azt a kiállítást, a melyet való a világ nem látott. Aztán szé-gyelní való dolog az, ha egy újság még ma is azt az elvet vallja, mit a régi oláh izga-tók: hogy a népet sötétségben kell tartani.

(—)

A király a kiállításon.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, máj. 16.

A király ma ismét meglátogatta a kiál-lítást.

Az iparesarnok hátulsó kapujánál élénk csoportban várták ő felségét a csarnokba he-lyezett iparcsoportok elnökei és csoportbizto-sai. A csoport élén ott láttuk Thek Endrét, Ráth Györgyöt, az iparművészeti társulat el-nökét, Ráth Károlyt, a kereskedelmi muzeum igazgatóját, Wartha Vincze műgyetemi ta-nárt, Bachoné Károlyt, Wolfner Józsefet, Löw A. posztógyárát s többeket.

A király fél 3 óra tájban ért a főka-puhoz, a hol Thek Endre rövid beszédrel üd-vőzölte a királyi felségét, mire a felség kö-szönő szókkal megkezdte körúrtját, a lakbe-rendezési csoport fényes intérierjai között. Minduntalan megállott a felség a szebbnél-szebb halószoza, szalon, ebédlő berendezések előtt s több remek darab készítőjét bemutat-tatta magának.

Innen a ruházati csoportba tért át, ahol Ráth Károly vette át a felség kalauzólását s a kiállítási tárgyak és szkekrények rendkívül gaz-dag labirintusán végig. A felség mindunta-

lan kifejezte meglegedését a csoport gazdag-sága fölött.

Ezután Wartha Vincze mű egyet. ta-nár fogadta a Felségét a kerámia csoport élén s szolgált magyarázatokkal az agyag és üvegipar szép kiállítási csoportjai között.

Majd Bachruk Károlyt mutatták be a Felségnek, aki az arany, ezüst, ékszer és ap-roárúk csoportjába kalauzolta a királyi Fel-ségét, a kinek oldalán Dániel Ernő kereske-delmi miniszter. Schmidt József kiállítási igazgató Gelléri Mór kiállítási titkár, továbbá Paar grof főhadsegéd haladtak az egész nagy csarnokon keresztül teljes egy órán keresztül ugy, hogy fél egyre járt az idő, mikor a Felség a déli kapun át kilépett a szabadba.

A Felség innen pihenő nélkül folytatta utját

a sokszorosító ipar pavillonjába.

Itt lovag Falk Zeigmond kir. tanácsos fogadta a felségét rövid lelkes beszéddel. A csoport nagy áldozatok és fáradozás árán hozta létre a pavillont s fáradozásának leg-szebb jutalmát és a jövő munkálkodáshoz való lelkesedést és kitartást merít ő felsége kegyes látogatásából. melyért halás köszöne-tet mondott.

A felség Falk lovag kalauzolásá mellett indult meg s először az első magyar vonalzó intézet kiállítását nézte meg. Majd Emich Gusztáv az „Atheneum” irodalmi intézet di-szes csoportját magyarázta el a felségnek, be-mutatván ez intézet kiadványait s nyomtat-vány gyűjteményét.

A Franklin társulat kiadásában külö-n-sen a diszművek kötötték le a felség figyel-mét.

A könyvkötészet csoportjában Gottmayer és Geller csoportjában állt meg a felség és nézte a hajtógató, fűző és tűző gépek műkö-dését.

A papir iparnál Gajary Ödön orsz. képv. és Harz Vilmos igazgató mutatták be a az első magyar papir ipar társaság szép kiállítá-sát.

Ezután a felség az emeletbe ment, a hol a fényképezési csoportban le is fényké-peztette magát.

Itt is csaknem egy óráig tartott a kör-út s mikor 1/5 óra után a felség a lépcső-kön leérkezett a csarnok közepén álló óriási dupla körforgó gép működni kezdett s csak ugy ontotta magából „A sajtó” című al-kalmi lap példányait, melyben a felség kör-utjának első részéről már tudósítás volt.

A király a közönség élénk élénzése köz-ben csaknem 5 órai körút után háromnegyed 5 órakor hagyta el a kiállítás területét.

Millenium a vidéken.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyszebenben.

május 14.

A nagyszebeni népoktatási tanintézetek tanítótestületei f. hó 9-én a városi színház-ban lélekemelő milleniumi ünnepet rendez-tek. Reggel fél 8 órakor az iskolai növendé-kek nemzeti lobogók alatt felekezetenként mintegy 600-an isteni tiszteletra a tanító tes-tület vezetésére a templomokba vonultak.

Nem hallgathatjuk el itt annak felem-lítését, hogy a gör. kath. növendékek részére kik az iskoláknak tulnyomó részét képezik, az illető egyházi hatóság, talán a Román Mi-ron híres pásztorleveles szellemének engedél-meskedve, nem tartott isteni tiszteletet, miért is ezek a róm. kath. isteni tiszteleten vet-tek részt.

Az ev. ref. templomban Nagy József ev. ref. esperes tartott az ifjúsághoz alkalmi be-szédet, melyet a jelen voltak feszült figye-lemmel hallgattak.

A róm. kath. belvárosi plébánia tem-plomban Gidófalvi Gergely plébános tartott egyszerű csendes misét. Nem szívesen jegye-zük itt fel, hogy a plébánia nem tekintve a napnak magasztos voltát a reggeli misét a lehető legegyszerűbbre szabta.

Itt, hol a róm. kath. papság oly nagy számmal van, kivételt a nap méltóságához képest ez alkalommal a plébánia tehetett volna az által, hogy a szent misét segédlettel vé-gezze, fényesebbre tegye.

Dicséretet érdemel az izr. hitközség előljárósága, hogy a zsinagógát, az alkalomra nemzeti zászlókkal s zöld galyakkal díszítve. Annál meghatóbb s elismerésre méltó volt itt az egyházi személyzet hazafias működése a kántor hatásosan adta elő a klaszikus heb-roista hírében álló Horovitz Armus főrabbi által ez alkalomra írt héber ünnepi ódát a

főrabbi és segédletes közreműködése mellett Ezután a főrabbi a szöszékre lépven, valósá-gos látnoki hível, eszmékben gazdag, ünnepi magyar beszédet mondotta el, mely jelen volt nagyszámú hallgatóság részéről nagy tetszés-ben rezestült.

Az ünnepi isteni tisztelet után az ifju-ságos a különböző vallásfelekezeti templo-mokból az iskolai építletbe ment honnan nemzeti lobogók alatt sorban a városi szin-házba vonult a műsor hátra levő pontjainak előadására.

Az ünnepély itt a Kölcsey Hymnus éneklésével kezdődött, mely után Konrád Jenő orsz. tébolydai igazgató az iskolák gondnok-sági elnök ünnepi beszéde következett melyért az előadó kiváló szónokát a közönség sűrű tapsokkal s éljenek! jutalmazta. Egy polg. iskolai növendék értelmes szavazata után Bod Péter az iskolák érdemeiben gazdag igazga-tója tartotta meg ritka magyar nemzet ezredéves mult-ját tárgyaló kitűnő felolvasását, melyet a közönség ritka tetszéssel s élénk élénzéssel fogadott.

A műsornak hátra lévő pontjai fel-váltva ének és szavatok voltak, melyeknek előadásánál a jól képzett ifjúság derekasan megfelelt.

A közönség az ünnepély alkalmával oly nagy számmal jelent meg, hogy a városi szin-ház ez alkalommal szűknek bizonyult.

— y. —

Kalota-Szent-Királyon.

május 14.

Folyó hó 9-én igen szép ünnepélyt ült a kalota-szent-királyi áll. el. iskola. Ugyanis reggel 4 órakor az összes tanulók szép sor-ban, nemzeti zászlókkal vonultak a templom-ba hol Szilágyi László ev. ref. lelkész meg-határozó imát mondott a magyar nemzet ezred-éves ünnepének fontosságáról.

Ezután a tanulók az összes intelligen-czia és nagyszámú nép kíséretében vonultak ki a templomból és az iskola helyiségébe be, hól a tanulók a Hymnus éneklésével kezdték meg az ünnepélyt.

Ezután Csató János gondnoksági elnök rövid, de lelkes szavakban emlékeztet meg a magyar nemzet ezredéves multjáról, mely után Vincze Ferencz állami tanító felolva-sása következett a magyar nemzet eredetéről és ezredéves multjáról, melyet hű képbén áll-ított a hallgatóság szeme elé, — ecsetelven benne a magyar nép szokásait, vallását, csa-ládi életét, költőzködése útját, a ker. vallás terjesztését, a német és görög befolyást ha-zánkra, a tatárjárást, a nemzeti viszálykodást, a török hódítást, vallás háborút, s a nemzet új átalakulását.

Ezután következett 7 milleniumi fának az áll. iskola telkén való megkoszorúzása és elnevezése 7 jelesebb királyainkól lelkes be-szédnek kíséretében. Dél után a tanulók zász-lókkal és nemzeti szín szallagokkal feldíszít-ve, a tanítók kíséretében zeneszó mellett be-járták a helyiséget, mely után visszatérve az állami iskola helyiségébe, ott estig táncoltak nagyszámú nézők jelenlétében.

Másnap, május 10-én d. e. Szilágyi László lelkész tartotta meg egyházi ünne-pelvezése 7 jelesebb királyainkól lelkes be-szédnek kíséretében. Dél után a tanulók zász-lókkal és nemzeti szín szallagokkal feldíszít-ve, a tanítók kíséretében zeneszó mellett be-járták a helyiséget, mely után visszatérve az állami iskola helyiségébe, ott estig táncoltak nagyszámú nézők jelenlétében.

V. F.

Gyulafehérvárt.

— Május 15.

A gyulafehérvári izr. hitközség impo-zánsan ünnepelte meg drága hasáink ezer éves fennállásának évfordulóját. F. hó 10-én d. e. 11 órakor a hitközség új zsinagógájá-ban, mely e czézből az ünnep méltóságához mérten teljes pompában állott feldíszítve.

Pontban 11 órakor Duldner József fő-kántor egyenes és nagy tapintatossággal ösz-szeállított, a helybeli gymnasiumi ifjúsággal bővített énekkara rázendített a Mizmór l' szódoh imára, mely az ott megjelent zsufo-lásig telt nagy közönségre kellemes benyo-mást és maradandó emléket gyakorolt.

Az utolsó énekrészlet volt Kölcsey hymnusza, mely az ott megjeleneket oly ha-zafiasan hatotta meg, hogy sokan hangos éljenben törtek ki.

Az alkalmi szónoklatot hazánk zengze-s nyelvében Fischer Sándor főrabbi váloga-tott szép szavakban tartotta. Igen szép, esz-mékben gazdag hazafias szelleműl áthatott beszéd volt.

Beszédét, melyben hallgatóit különösen arra a loyalis viszonyra, mely a magyar nemzet és az izraeliták közt mindig volt — és hogy nálunk az elnyomatás és a megve-tés eszméje mindig távol volt érintette — az uralkodó felséges királyért, ő Felsége a ki-rályért és a nemzetért tartott imában vé-gezte.

A templomban jelen voltak: az izr. hitközség elöljárósága, az iskolaszék, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester, a városi tanács élén díszmagyarban, Mohay Sándor orsz. képviselő, Inacs János plébános nagy prépost, a helyőrség ezredese a tisztikar élén, Nemes Samuel városi elnök, a t. bírák élén, dr. Téri Ödön kir. közjegyző, az ügyvédi kar, a gym. tanári kar képviselője, az állami iskolák igazgatója stb. stb., egyúttal a város összes notabilitásai.

Gr. Lázár István beszéde.

Tartotta Kolozs megye milleniumi diszkögyűlésén.

Méltóságos Gróf Fiáspán Ur!

Mélyen tisztelt törvényhatósági bizottság!

Ezer év múltán, a mitoszsi korba be-nyúló történelem feledé, megújul a hazafiak érzelmeiben, s erőt ad az új ezer évre. A meoti tóparti vadászát. E mese álma. Az Isten kardja. A hadak útja. A regék korába visszanyúló mesék.

De nekünk ugy tetszik, hogy a mikor a zugó viharban megcsattan az ég — az ősök acélja vet szikrákat. A Kárpátok fészke ködében a lettűn évszázad lehetett érzésk. Az alföld déli-bábjában a multak fényének ragyogása sugárzik vissza.

A szelugszával megzörrenő haraszt, a rabulines csörgését idézi képzeletünkbe.

Az ég dörgésében a csaták moraját képzeljük.

A várak romjain a magyar társadalom egységét látjuk felepillni.

A világ egyetemen változatlan rendjében hitünk erejének alapját találjuk.

És e legalkotmányosabb király arcának jóságos derítése a jövő évszázad békés történetének hirdető követe.

Fáklyát gyújtani a sötét éjszakába, bevilágítani az elmúlt évszázad területét s ébren tartani a történet tanúságait, a történetíró feladata.

A történeti visszapillantásnak e szűk keretében nem lehet hiányosan felölelni mind azt, a mi a multból a követés példáját tünteti fel.

Egyszerűen csak reá kívánok mutatni vármegyénk történetének fontosabb mozaikait, — amit azonban nem tehetek a nélkül, hogy azoknak az országos intézményekkel való kapcsolatáról ne emlékezzem meg.

Vármegyénk történelme is mesze a mesés multban kezdődik és amennyire hagyományaink visszamennek a területen is a Dákok, Rómaiak, Góthok, Hunnok, Gepidák, Kunok és Szlovákok egymást váltogatják; de a IX. században Hazánk majdnem egész területén általános forrongás között egy-egy darab országosokában kisebb nagy zsarnokok merültek fel, kik félig vad, félig elvadult népek voltak, kik félig vad, félig elvadult népek voltak, kik félig vad, félig elvadult népek voltak.

Az országosok között egy-egy darab országosokában kisebb nagy zsarnokok merültek fel, kik félig vad, félig elvadult népek voltak, kik félig vad, félig elvadult népek voltak, kik félig vad, félig elvadult népek voltak.

Többször Erdélyt meghódítva a széke-lyek önállósága biztosítása mellett Magyarországi fennhatósága alatt magának önálló uralmat alapított. Ez képezte Erdély önállósága alapját. Többször unokája Gyula a keleti vallást hozta be, de az oláhok kivételével Erdély lakossága attól idegenkedett. II. Gyula pedig a magyarokkal együtt a pogány valláshoz ragaszkodva Szent István király által kidzsett és így Erdélyben is a romkath. vallás gyökeret vert. Szent István a győzelem után Erdély önállóságát meg-hagyva Zsolt főurat vajdává nevezte ki.

Már a honfoglalás alkalmával, az egyes törzs nemzetségek foglalatára szerint a terület azok birtokait képezte, és a foglalkozó vár-alapítók és utódai voltak a területek fejei: így fejlődött ki az őz várendrszer, mely vártartományokra osztotta hazánkat. A vártartományok magvai várak voltak és így előbbiek a vármegyék, utóbbiak a városok alapját képezték. Kolozsvármegye már ez időben egy vártartományt képezett, Kolozsvár központtal, sőt Kolozsvár eredete a Nopoca nevű római castrumra vezethető vissza. Kolozsvár és így Kolozsvármegye nevének eredete a régi okmányokban előforduló Kios, Clus, Kulus, Kolos, különböző írással sok vitára ad alkalmat, említem van az is, hogy a honfoglalás-kor szereplő Kolos és magyar nemzetségről veszi nevét, — mely nemzetségről Kolozsvármegye területe mint vártartomány honvédelmi kötelezettséggel osztályrészül jutott, — több történetről a z állítja, — hogy K o l o z s v á r nevét már Kolos mezővárostól vette, sőt az a rege van, említem, hogy Kolozsról egy kecske pásztor juhait megkeresésére indulva egy rengeteg erdőben elveszett s ott egy tündéres szépségű városba ért, melynek neve Claudia volt sok ideig pusztán hagyatván, annyira feledékenységre ment, hogy a föld lakossai arról milsem tudtak, pásztor a hirt megvitt Kolozsra, a nép a nyomán vele jött, a Szamos vizét megszerette s a mezőföld lakást különben is megunt emberek a pusztát elhagylták és bele telepedtek. Kolos mezőváros levéltárában is van egy 1733 Junius 18-án kelt hivatalos összeírás, melynek bevezetésében meg van említve azon hagyomány, hogy Kolos-Akna a vármegye legregébb mezővárosa s nevet adott a vármegyének és Kolozsvár városnak.

Ezek azonban csak hagyomány jelleggel értekel bírnak, de a történetiok szerint Kolos lehet a honfoglalással egykor, sőt sós-bányája talán a romaiak alatt is már használatban lehetett. A Koloson levő ekleziái is régi fennállásra bizonyít, mert már 1199-ben Ince pápa Menrik kolozsi eseprest maga és Szent Péter különös pártfogásba fogadja, 1217-ben pedig a kolozsi eklezia Zela és Pósa jobbagyainak rablásért a bihari alispán előtt perük volt, 1310-ben sós-bánya és kamarai hivatalról is van említés.

Erdély neve is e várendrszerben találja eredetét, kronikáinkban mint „hét vár tartomány (regio septem castrensium)“ néven szerepel, e hét vármegye: Fejér, Hunyad, Küküllő, Torda, Doboka, Szolnok és Kolozsvármegyék. E vármegyék egy Erdély pragmatikai és közjogi irataiban, mint az irodalomban s közeletheen ma is „magyarok földé“ nevet viselik.

E vármegye területén volt kiterjedt birtokai a kihalt Kalota és Zsuki nemzetségeknek, mely előbbi kerete egész vidék birtokában lévén az u. n. Kalotaszeg vidék maig fentartotta nevét.

Honfoglalás alkalmával az igazgatás képe következőkben foglalható egybe:

A nemzetségi főnökök egy vezér alatt egymást oltalmazni kötelező frigyben éltek. A várak az ország törzsvagyonát képezték s a honvédelem alapkövei közt államjavarok gyanánt fentartva lőnek, de a kormányzás és kezelés a nemzetségi főnökökre bízott.

Szent István Erdély elfoglalásával itt is a nemzetségi területek megszüntetésével, az ország meghatározott számú politikailag önálló tartomány területre osztását s a szövetségi védelem helyett a királyi várendrszeri

— Ne légy bolond, mondá Vilmos, ha-ragosan, aztán megveregette az öcsé vállát. Természetes, hogy te bolond vagy, mindnyájunknak eljön az az ideje, midőn vagy az egyik, vagy a másik asszony miatt bolondnak vagyunk.

De ne búsulj Gyula, te megkapod azt a mit kívánsz.

Letti határozottan mondta a testvérnek és nekem, hogy ti jegyesek vagytok.

Világos volt, hogy az igazbirtok és kétségbeesés a Gyula idegeit annyira tufa-sztették, hogy e hirtelen jött visszahatásra önuralmát teljesen elvesztette.

Háttra vetette magát a székeben, arcát a két kezébe rejtette és oly keservesen zo-kogott, mint egy asszony vagy egy gyermek Mert fájdalom, nagyon sok volt ő benne az asszonyból és a gyermekből és halála nap-jáig fog lenni.

Vilmos az ablakhoz ment

Ha az a zokogó fiatal ember más va-laki lett volna — De Gyula egész életében kivételre gyöngvéseget is elnézést nyer a bátyjától.

Tehát, a megvetés kifejezése hamar el-tűnt a Doktor arcáról, csak szomorúnak és komolynak hagyta azt, biztató és barátság-os volt az melyet a testvére vállalt ismét érinté.

Gyula fiam, jöjj magadhoz! — nem így kell az életet kezdeni, mert te mostan egy egészen új életet kezdesz, minden férfi azt teszi, midőn azzal a kité felelőseggel o-hajt tenni jegyesek. — Fiam boldogságot kívánok neked, a magam és az Edna nevében!

Köszönöm mind a kettőtöknek.

A testvérek kezét szorítottak, testvére-sen és barátságosan, és aztán Vilmos a do-log gyakorlati oldaláról kezdett beszélni, meg-kérte Gyulától, hogy a jövőre minő ter-vei vannak, és főleg, hogy Marichmont uri

— Sok'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; szegény kis Lily! — Az isten bocsásson meg nekem mind azon szenvedésekért, a mit neki okoztam!

És ha Lily látta volna a pillanatban Gyulát, félig megbosszulva érezte volna magát.

Tudja a Letti iránt való szerel-medet?

Igen; mondtam neki — őszintén és világosan.

Ez volt az egyedüli becsületes dolog a mit tehettem.

De az most már keveset jelent; mert haldoklik; és azt kívánja, hogy az ő halála előtt a szülei biztositásak a jövőmet az által, hogy engem az üzletükbe vegyenek, vagy itt Londonban vagy Kalkutában — először mint segédet, mindig emelkedő fizetéssel, és aztán mint társat.

Szegény Lily, ő intézett el mindent, és az atyja hozzám jött és kérve kért, fogad-jam el a felajánlott állást. De én soha sem gondoltam arra, nem én egy pillanattal sem, míg ő Lettiel nem tudatták, és Letti sürgette, hogy egyezzen bele. Letti semmi lelki furdalást nem érez a szegény kis Lily miatt.

— És Lily?

Lily csak Letti-re gondolt — az az, reám ő általa.

Szegény hűséges lélek! — azt mondja, hogy a legfőbb kívánsága, hogy én Lettiel boldog legyek midőn ő majd itt hagy ben-tünket. Oh, ez a világ oly különös világ!

Vilmos is azt gondolta, midőn a vidám kis leányra visszaemlékezett, kinek Edna egykor a guvernánya volt, és a ki koron-ként meglátogatta őket, a kit Edna annyira szeretett és az gazdag leány most haldoklott.

— És a testvére szomorú arczára né-zett, melyet még a boldogság sem tudott fel-

— Boh'se gondolj velem; sz

Ismerte a világ még egyszer a magyart! Most újból megismeri, mert felséges királyunk is úgy akarja!

Nagy Isten! ki a népek sorsa felett örököl, hallgass meg magyar népednek esdő szavát; engedd meg, hogy a mint egykor a harcban nagy vala, az új ezer év alatt, a béke munkájában emelkedhesek az emberiség műveltebb testvéreibe sorába, hogy e nép a hazánk minden lakója boldog megelégedett legyen.

Eljen a haza! Eljen a király!

Gróf Andrássy Gyuláné.

Lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk gr. Andrássy Gyuláné elhunytáról. Most arról értesít budapesti tudósítónk, hogy a grófnő betegsége már régibb keletű. Ezóta felváltva Fiumében és Abbaziában lakott az utóbbi időben. Betegségének utolsó heteiben azonban már Fiuméből nem mozdulhatott. A román királyt, aki Fiumében meg akarta látogatni, már nem is fogadhatta.

Vasárnap annyira jobban lett, hogy orvosai megengedték Budapestre szállítását. Alapota azonban két nap óta nagyon rosszá fordult és csütörtökön délután fél ötkor elhunyt.

Halálós ágyánál két fia, Andrássy Gyula és Tivadar grófok, leánya Ilona grófné és ennek férje, gróf Batthyány Lajos fiumei kormányzó, voltak az utolsó percekben.

Gróf Andrássy Gyuláné, Knedeffy Katinika, Erdély egykor legdelibb és lovagiasabb főúrnak az 1835-ben elhunyt gr. Kenedeffy Ádámnak, Wesselényi Miklós barátjának, — méltó leánya.

Gróf Andrássy Gyulával későbbi férjével először Párisban találkoztak csakhamar megszeretők egymást 1856-ban egybe is kelték. Irányi Dániel, ki jelen volt az esküvőnél, mondotta ekkor, hogy soha szebb és bájosabb arát nem látott az oltár elé lépni. Az ifjú férj azonban nem hozhatta haza ifjú nejét ősei lakába: még évekig kellett a száműzetésben élniük.

Mikor a haza sorompói megnyiták a száműzötteknek s gróf Andrássy is hazajöhetett, az egykori forradalmár, gazdagon a nagy villát tapasztalásával egész lélekkel családkozott Deskhöz, ki után az első ember lett a jövődó miniszterelnöki kijelölve. Katinika grófné részt vett, amennyire csak egy lelkes és szellemes asszony lehet, férje politikai szereplésében. Andrássy mint miniszterelnök a pártot társadalmilag is összetartotta; s a szalonban a grófné volt a párt középpontja. Bőcsben még szélesebb hatáskör nyílt férjünk s neje ott is betöltötte helyét s az udvar és a külföldi követek körében a magyar főrangú hölgy nem vált kisebbé.

Visszavonulva gróf Andrássy iméit egyszerű magyar mágna lett s neje egy magyar grófné. Budapest jobbparti palotájukban nyílt házat s magyar szalon tartottak. Gróf Andrássy Gyuláné férje életében mindig azt tartotta magáról, hogy nálánál a nagy világon nincsen boldogabb nő.

Férje halála után maga is csendes, visszavonultságban jelt s gyermekei boldogságában lelve vigaszt. Nagy örömet és kitüntést szerzett a grófnénak 1892-ben, a koronázási emléktünet alkalomból felséges királyunk látogatása.

A halál szerdán este 6 órakor váltotta meg hosszas szenvedésektől övéi körében a királyt és József kir. herceget még az nap értesítették a halálesetről.

A grófné halála általános mély részvétet kelt mindenfelé. A fővárosban időző főurak és kitűnőségek tegnap délelőtt egymásután kondoleáltak a főúri Andrássy-palotában, a hol Andrássy Tivadar gróf, Andrássy Gyula gróf. az elhunyt fiai és leánya Batthyány Alajosné szül. Andrássy Ilona grófné fogadják a részvételőket. Még a korá delelőtti órákban megjelent az udvar részéről. Oppenheim Henrik szívesegéd, a ki a király részvétét fejezte ki a családnak. A grófné délig betegszobájában a halottas ágyban fektet s délután ravatalozták föl. A temetési szertartás idejét még nem állapította meg a család, de valószínűleg szombat délután lesz. Az elhunyt grófnét különben Terebessre viszik s ott az Andrássy-család pompás mauzóleumában fogják örök nyugalomra helyezni.

MINDENFELE.

Kolozsvár, május 16.

— Az igazságügyi palota. Régi ohajtását látta megvalósulás felé közeledni Kolozsvár város jogkereső közönsége, mikor a kormány ismételt feltérlegetések és körlemezések után arra határozta magát, hogy Kolozsvár városában az igazságügyi hivatalok számára megfelelő palotát építtet. A dolog a múlt évben végre annyira haladt elő, hogy a kor-

mány elküldte a maga szakemberét, s a kir. tábla elnöke és a városi hatóság képviselőjének közreműködésével kijelölték a palota alkalmas helyét a külközép utca szegletén levő telkeket, szemben a pénzügyi palotával. Még a múlt év November hó 29-én megtartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen határozatilag kimondatott, hogy a város közönsége hajlandó a kiszemelt telkek előtt levő városi közterületből a megfelelő részt ingyen áthocsátani, s a költségekhez 100 ezer forint járulni. E közgyűlési határozat még a múlt év Deczember 23-án terjesztett fel a belügyi kormányhoz jóváhagyás végett. Azóta a kormány semmi lépést nem tett az ügyben, tehát ma még elintézetlenül áll. A napokban bizonyos körökben arról beszéltek, hogy az igazságügyi kormány el akar térni az eddigi tervről, s az igazságügyi palotát az időközben Szász Domokos püspök által megvásárolt Biasini féle szálloda telkén akarja felépíttetni. Mi ennek a hírek nem akarunk hitelt adni, mert nem tettezzük fel a kormányról, hogy egy annyira előkészített kérdést, minő az igazságügyi palota építése, újabb kísérletezések stadiumába vessen vissza, s elvárjuk, hogy a megkezdett uton haladva a kijelölt s minden érdekelt tényező által alkalmasnak ítélt terület — és a város nagylelkű ajánlatát elfogadva — az építés iránt most már mihamarabb megteszi a lépéseket. Ez általános ohaja Kolozsvár összes jogkereső közönségének.

— Dr. Török István ev. ref. kollegium igazgatójának a főiskola jubiláris ünnepélyén tartott s lapunkban „Ezredéves múltunk” cím alatt megjelent felolvassása utolsó közleményéből sajnálatos tévedés következtében több jelentékeny részlet kimaradt, a mi az értelem és a felolvasás érzékeny rovására történt. E hiba kipótlásául mai számunkban adjuk a beszéd utolsó fejezetét úgy, a mint az eredetileg írta volt.

— Millenium az ev. ref. theológián. A kolozsvári ev. ref. theol. Akadémián ma d. e. ép oly fényes sikerű, mint lélekemelő milleniumi ünnepély folyt le óriási közönség jelenlétében. Az akadémia dísztermében már 10 óra előtt nagy és előkelő közönség foglalt el minden helyet. Az ünnepély a gyülekezet énekével kezdődött, mely után Kenesey Béla igazgató mondott magz szárnyalású és meghatározó imát. Utána a fakultás énekkara énekelte el a Hymnust. Erre következett az ünnepély fénypontja: Molnár Albert pap-tanár mondott egy remek és feszült figyelemmel hallgatott ünnepi beszédet, mely viharos tetszést aratott. Vallans Miklós Arany Jánosnak „Rendületlenül” című költeményét szavalta el nagy hatással. Az énekkar és a zenekar játéka után Kenesey Béla igazgató tartott határozó záróbeszédet. — A gyülekezet éneke fejezte be a minden tekintetben fényesen sikerült ünnepélyt.

— Történelmi emlékünnepély. A kolozsvári Egyetemi ifjúság második millenáriumi ünnepélyéről a következő felhívást adta közre. Kolozsvár város hazafias közönségéhez! A kolozsvári Ferencz-József-Tudományi-Egyetem polgársága ünnepelni ohajtja a magyar nemzet ezeréves fennállásának emlékét. A multnak dicsőítésében véli a jelent méltóan ünnepelni, s ezért f. hó 17-én d. u. 4 órakor a városi Vigadó nagytermében Erdély kiváló politikusa, fejedelme és írója emlékére Emlékünnepélyt rendez, melyre Kolozsvár hazafias közönségét — tisztelettel meghívja. — Az ünnepély sorrendje: 1. Megnyitó. 2. Emlékbeszéd Martinuzzi Györgyről: mondja Krenner Miklós hb. 3. Szavalt: előadja Péterffy Béla jh. 4. Emlékbeszéd Bethlen Gáborról: mondja Raneay József hb. 5. Szavalt: Ditrői Nándor jhtól. 6. Emlékbeszéd Kemény Zsigmondról: mondja Imre Sándor hb. Kolozsvár, 1896. május 15. A rendező bizottság.

— Mátyás király születési háza. Tegnap délután tárgyalta a Kolozsvár város tanácsa egy historikusok, esztétikusok és városi képviselőkből alakult értekezleten a Mátyás király ház helyreállításának ügyét. E tárgyalás három javaslatot szövegelt. 1. A kolozsvári történelmi múzeum lapunk tegnapi számában ismertett javaslat, a ház dűledező külső falainak kijutása és belül használhatóvá tétele tárgyában. 2. Ferenczy Zoltán dr. egyetemi könyvtár igazgató javaslat, a ház jelen alakjában átépítése tárgyában és 3. az épület teljes lerombolása és helyére gothikus stílusban egy épület emelése tekintetében. Az első terv a mérnöki hivatal számítása szerint 7000 forintba kerülne s az épület néhány évtizedre biztosítaná. A Ferenczy Zoltán terve 22 ezer forintba kerülne s részletekben volna a helyreállítás végezhető; az építési költségekhez hozzá járulna az állam is. A harmadik terv 30 ezer forintba kerül. A gyűlés a Ferenczy Zoltán tervét fogadta el, hogy t. i. az épület az állam hozzájárulásával hozassék helyre, s ez iránt a szükséges intézkedések mielőbb tétessenek meg. A helyreállítás tekintetével a dűledező falakra, mielőbb foganatosítandó. A ház használatára nézve a Ferenczy Zoltán dr. igaz-

gató azt a tervét tette a gyűlés magáévá, hogy az épületbe helyezi az ard. múzeum régiségtárát, mely nem sokára hajlekitalan lesz az egyetemi épületek bontása miatt. Továbbá ide helyezik az orsz. történelmi emlékműzeum gyűjteményét, valamint egy létesítendő Kolozsvár városi múzeumot.

— Társas-estély volt tegnap Kolozsvárt. A 43-ik társas estélyt rendezték az erekléye-múzeum és a „Történelmi Lapok” hívei. Az estélyen bemutattak egy érdekes peesétnymót, melyet id. Virányi István, nyug. vasuti felügyelő szerzett meg a történelmi múzeumnak. — E peesét viasz lenyomata ez: „36-ik honvédzászlóalj, 6-ik század hivatalos peeséte.” A közép sikon 1849 s a magyar korona ezimer nélkül. Adományozó nevét a beküldő egyelőre azért nem közölte, — mert irataiból megakarna szerezni a honvédtiszt nevet, ki a peesétnymót az adományozónál hagyta. Sárdy Lőrincz két érdekes bizonyítványt adott be 1849 aug. 27-ről kiállítva s Jónas Ferencz, Medves Mihály, Veszprémi Elek, Vinkler Ferencz beszédő biztosok által aláírva Kossuth pénzek beszédéről. E két bizonyítványnak az kölcsönöz érdekességét, hogy a beadott Kossuth bankjót értékét Csiky David cs. k. orvos 1851 július 5-én Barabás Károly urra ruházta a hátlapra tett feljegyzés szerint. Az estélyek háznagya Nedoroszt János nem jelenvén meg, Persián Gerő orvos közöntelettel fel egykori bajtársát Böckel Károlyt, ki e napon ülte születés napját, s ki annyi derek fiat nevelt a hazának, kik a közéletben tekintélyes állásokat töltöttek be. A társaság a Szucsáky Imre alapítványára adott összegetek. Múzeum ör jelentette, hogy az özv. Groisz Károlynétől bejelentett erekléye átvetették és nyugtázva lettek. A honvédelmi ügye is tárgyalásra került. A társaság örömmel vette tudomásul, hogy már az emlékező kerítése is kész van s nem sokára teljesen rendben lesz a milleniumi év e társaság által kezdeményezett monumentuma. A milleniumi évvel, a történelmi múzeummal s a nagy idők tisztes gárdájának meg élő alakjaival kapcsolatosan egy nagyon nevezetes tervet beszéltek meg, a melynek kivételét meg is kísérték, azonban mindaddig, a míg a megolad stadiumába nem kerül, a dolog természeténél fogva maguk között tartják, — hogy nyilvánosságra ne kerüljön. Nagy Pál főhadnagy számtanácsos beszélt érdekes dolgokat a koronai pap és Bardócz lelkész elfogadásáról. Az estélyen jelen voltak Nagy Pál főhadnagy nyug. számtanácsos, Szucsáky Imre titkmester Komáromvárból, Persián Gerő vadasz z. honv. és orvos Szászferenczről, Böckel Károly, Münster Ede, Vincze István, Vincze István, Kuszkó István, Sárdy Lőrincz és mások. Az estély 11 óráig tartott.

— Az egyetemi-köri majális ma este az egyetem ifjúsága hagyományos jó kedvel és bizonyl a hagyományos jó siketelre is. Ehhez a sikerhez az idén annál kevésbé férhet kétség, mert a tavasz ez egyedüli elite majális bizonyl Kolozsvár egész mulatni szerető közönsége fog a lövöldében találkozni. A mulatságnak, mint értesültünk, kedves érdekességet fog szolgáltatni az ügyes ötlet, hogy a megjelent hölgyeket valami millenárius meglepetésben fogják részesíteni. Hogy miben fog állani e meglepetés, még nem tudjuk, de biztos tudomásunk van róla, hogy a nagy hölgyközönség, mely egyszerű öltözetben fog az estélyen megjelenni, nagy várakozással lép a majális elé. Az érdekesnek ígérkező és bizonyl mulatságos majális este 8 órakor fog kezdődni.

— A kolozsvári polgári dalogylet saját pénztára javára 1896. május 25-én, (pünkösd második napján) a „Hója” nevű erdőben Tánccsal egybekötött kirándulást rendez. Beléptéij személynként 50 kr. Pártoló-tagnak 3 tagra szóló családjegy adatai. Kirándulás reggel 9 órakor az iparos egylet helyiségéből. A kirándulás megtartását d. e. 10 órakor 3 óra gyűlés, a tánc kezdődik d. u. 2 órakor. színtű 5 gyűlés fogja jelezni a tánc kezdete délután 2 órakor. Bevonulás fátyalfény és zeneszó mellett 12 órakor. Vendéglőről és ezokrászatról gondoskodva van.

— A kolozsvári vígszínház teljesen készen van. A tornavivoda tágas csarnoka büvös átalakuláson ment 24 óra alatt keresztül. Nézőtéri karszalt berendezett, gyönyörű díszletekkel nagy szabású színpad létesült. Tereben és előcsarnokban pazar fényt sugárzó csillárok állítattak, szóval Makróczy igazgató az ó csendes temperaméntumával megmutatta, hogy érti a mesterséget. Olyan dolgok produkált, mi Kolozsvárt még nem volt s a mi a közönséget kellemesen fogja meglepni. Tegnap már tegnapi nép ösönlött a tornacsarnokba, megnézni az új vígszínházat. Ma telt ház mellett nézik meg a „Próba házasság”-ot, a mit holnap ismételni fognak.

— Kolozsvári róm. kath. összes elemi iskolái 1896. május 17-én a „Lövöldében” házának ezer éves fennállásának emlékére ünnepélyt rendeznek. Sorrend: Délelőtt 9 órakor a főúri nagy templomban Tedeum és ünnepélyes szent-mise. 10 órakor az összes iskolák zászlók alatt és jelvényekkel kivonulnak a Lövöldé helyiségébe. Az ünnepély sorrendje: Himnusz, előadja a növendékek énekkara. Elnöki megnyitó, tartja: Bíró Béla isk. szék elnök. „Ezer év” Inezdi Lászlótól, szavalja: Ákoncz Ilona VI. o. növ. A honfoglalás s a magyar nemzet ezer éves élete, írta: Strévtzer L. felolvassa: Bányai Lajos költői vezértantó. a) „Magyarország térképénél elmondó beszéd” elmondja: Kiczko Róza belv. VI. oszt. növ. b) Hazám című vers, szavalja: a lyceumi IV. o. egy növendéke. Honfi dal „Tied vagyok, tied hazám” éneklék a növendékek Hunyadi vers, szavalja: Mán János IV. oszt. növ. a) Magyar szabadságharc, előadja: Horkai Erzsébet IV. o. n. b) „Előre” vers szavalja: Suchy Juliska IV. oszt. növ. Ki volt nagyobb, szavalja: Szakács József IV. oszt. növ. Záró beszéd, Strévtzertől, tartja: Andráschovszky Nargit VI. o.

növendék. Fogadalom zászló alatt. Szózat, éneklék a növendékek kara. Elnöki beszéd. D. u. 2 órakor az összes iskolák gyűlékezése a főúri onnan zászlók alatt zeneszóval kivonulás a lövöldébe majálisra.

— Felrándulások a kiállítás tanulmányozására. A mint tudva van, a kereskedelmi miniszter messzemenő kedvezmények nyújtásával kívánja a vidékieknek a kiállítás látogatását lehetővé tenni, ha az utazásra legálabb 30 főből álló csoport jelentkezik. Két napi utazás élelmész, elszállásolás és ingyen kalauzolás a munkások csoportjában Kolozsvárról 5 forintba, a kisiparosok, segédek csoportjában 8 forintba kerül. A kolozsvári ker. és iparkamara e kirándulások szervezését kezébe vévén az első a püspöki ünnepre ohajtandó összeállít. Erre nézve hétfőn jelenik meg a részletes felhívás, a melyt mi is közölni fogunk, az ügyre már most felhíván az érdeklődők figyelmét. Ez a közlemény hivatalos kézbe kaptuk, megjegyezzük, hogy nagyon meglehet az kedvezmény igénybe vételét az hogy számhoz van kötvé. Ha már kedvezményt nyújtanak a kevésbé vagyonos osztályoknak, tegyük azt ugy, hogy azt egyenkint is igénybe vehessék, csoportosan utazásra eddig is volt és van kedvezménye a munkásoknak.

— Betörések és rablások a kolozsvári két vízközi részen napirinden vannak a rendőrség jóvoltából. A betöréseket következő pontossággal elkövetik minden éjjel. A lefolyt éjjel Lusztig kereskedő üzletére került a sor. Betörték éjjel után az üzletbe és ruhaneműt s egy hordó pálinkát cipelték el. Két lovasrendőr üzbe vette őket azonban az éj homálya alatt az egyik elmenekült. A másikat a szénapiacson sarokba szorították, azonban ez fejével fordult a lovasrendőrök felé, a mitől ezek megreztve elváltak. Gyönyörű köz és vagyonbiztonsági állapotok uralkodnak Kolozsvárt.

— Kolozsváriak az Akadémiában. A m. tud. Akadémiának tegnap tartott nagy gyűlésén ejtették meg a választásokat. A kolozsváriakat különösen három választás érdekelheti. Megválasztottak ugyanis a tud. Akadémia tagjává dr. Hegedüs Istvánt, egykor a kolozsvári ev. ref. főiskola, utóbb a helyi egyetem professzorát, dr. Bókai Árpádot, a ki szintén több ideig tanár volt a kolozsvári egyetemen és Bóhm Károly urat, egyetmünk legújabb tanárát, ki egyike tudvaleg a legalaposabb tudású bölcseleti íróknak és a legismeretesebb filozófiai tanároknak, s a ki, hogy még csak most jut a halhatatlanok közé, annak nem ó hanem a t. Akadémia tudós tagjainak szűklátókörűsége és pártázkodási szelleme az oka. Most, hogy végre mégis megnyitották előtte a kaput — vele a tudománynak nagy díszé és kincsé költözik a fényes tudomány palotába.

— A kolozmonortori k. uradalom kegyurasága alatt álló róm. kath. népiskola f. hó 17-én délelőtt az iskola tanyterében milleniumi ünnepélyt rendez igen változatos műsorral. Délután kirándulás lesz a monostori erdőbe.

— Cs. Papp József, a kolozsvári felsőlányiskola tanára, ki a tud. egyetemen is az olasz nyelvet adja elő, lefordította Dantenak, a híres olasz költőnek „Divina Commedia” című költeményét, mely egyike a világhíradalom remekének. Most bocátt ki reá felhívást. Ez uttal a munka első része, „A pokol” fog megjelenni. Ára fűzve 1 frt., kötvé 2 frt. A kik ismerik a nagyhírű olasz klasszikus örökbecsű művét, csak méltányolhatják Papp József munkáját, s mi a legmelegebben ajánljuk előre is az érdeklődők figyelmébe a mindenesetre érdekesnek ígérkező fordítást. Előzetési árak a szerzőhöz küldendők.

— A kolozsvári honvédelmi vasrácserítése elkészült. Most fogja befesteni az ajánlkózó Grünvald Mór szobafestő. Szerdán felállítják s azután ezüst szíre fogja a bizottság felkérése folytán festeni, a mi mind csinosság, mind tartósság tekintetében a legpraktikusabbnak találtatott. Csütörtökön már beültetik a felajánlott puszpáng bokrokkal és díszserjékkel az emlékező kerület között levő területet. Azután a feliratokat bevésik s ezzel az emlékfelszentelésre is lesz készíve.

— Kitüntetés. A nemzetközi kiállítás Brüsszelben a Segesvári Deutsch B. József cég által kiállított Erdélyi borok az a r a n y é r e m e l e t kitüntette!

— Ünnepeit államtitkár. A vasuti-posta- és hajutiszi tanfolyamok tanárai megfésztették Vörös László államtitkár arczképét a díszterm számára. Az államtitkár egyenes kívánságára akkor leplezési ünnepet nem tartottak, hanem a helyett Budapestben Royal-szállodában csütörtökön este fényes hanket aolt.

LEGÜJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, máj. 15.

Ugron Gábor interpellálta a miniszterelnököt a szerb kormány a a körjegyzéke ügyében, melyben a magyar kormányt azzal a váddal illetik, hogy a szerbekkel rosszul bántak s ez

az oka a belgrádi tüntetéseknek. Kossuth Ferencz szintén interpellál.

Konstatálja a szerb kormány tudatlanságát, mert a magyar királyok II. Géza óta mindig viseltek szerb királyi czimet.

Kérdik, mit tesz a kormány a szerb sértések egész sorozatával szemben?

Bánffy Dezső miniszterelnök felelt ezután Horánszky Nándornak szerdai, Ugron Gábornak és Kossuth Ferencznek a szerb zászlósértés ügyében intézett interpellációira.

Bánffy Dezső azt válaszolja, hogy a szerb kormánynak a hatalmakhoz intézett körjegyzékéről hivatalos tudomással nem bír, azt apokrifnak mondja, Felolvassa Novakovics szerb miniszterelnök jegyzékét, melyet belgrádi követünkhöz intézett, s a melyből kitűnik, hogy a belgrádi rendőrfőnök ledegrálatott. (?)

A tüntetések miatt Belgrádon 72 egyént megbüntettek, többeket eltoloncoltak s a vizsgálat még most is folyamatban van.

Horánszkyi válaszolva kijelenti, hogy a miniszterelnök semmit mondó választat tudomásul nem veszi, s mély sajnálatát fejezi ki, a kormány erélytelen fellépése felett.

Ugron Gábor felolvasta a „Magyar értesítő”-t mely fantartja, hogy a szerb kormány a külügyi képviselőhez intézett jegyzékben a magyarokat nagyzási hóbortban szenvedőknek mondja.

Felháborodva és kemény szavakkal itéli el a kormányt, mely nem vesz elégtételt.

Ugron még két órakor beszélt. Utánna Kossuth Ferencz, esetleg Bánffy Dezső fognak szólni.

Az állatkiállítás nyertesei.

Budapest, máj. 16.

A milleniumi tenyészállat kiállításán a hizott állatok csoportjában az első díjat a József főherczeg állattjai nyerték. Az erdélyi részekből egy brasoí kiállító nyert még díjat.

Az erdélyi lovak nagy számban nyertek első díjakat.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Kolozsvárt, Új-utca és Király-utca sarkán, 52. sz. a legelénkebb forgalmu ponton, a Nagy Szamoson épült új hídál szemben

BOLT HELYSÉG

hozzátartozó lakással, udvar és melék épületekkel, október 1-től

KIADÓ.

Értekezhetni Belmagyar-utca 13. sz.

1-3 0

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!!

SÁMSON JAKAB férfi-szabó

Kolozsvárt, beltorda-u. 2.

Tisztelettel van szívesem tisztelt vevőmet valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy

férfi-szabó üzletemet

beltorda-utca 2. szám alá (a „New-York”) szálloda tözsomszedságába helyeztem át.

A legfinomabb angol és francia szövetek nálam mindig dus választékban találhatók, ugy, hogy a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Ruhák elkészítését vállalom a legolesobb árak mellett a megrendelő saját szövetéből is.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

SÁMSON JAKAB,

(3-3) férfi-szabó mester.

MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKAREK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Jókai-u. 3. sz., (I. em.)

Elfogad betéteket 5%-ra, naptól napig való kamatozás mellett, s a tőkekamat-adót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámitolt váltókat előnyös kamattal. Kölcsönöket nyújt bekobelezés mellett 50 frtól kezdve.

Törlesztési kölcsönöket kedvező feltételek mellett s rövid idő alatt lebonyolít.

Az összes bank- és takarékpénztári üzletágra vonatkozó nyílv felvilágosítással szolgál

az igazgatóságnak

Hivatalos óra: d. e. 9-1/2 óráig.

Sz. 13009—1896. tan.

368. (2—8)

Pályázati felhívás**a kolozsvári főtér szabályozásának földmunkáira és új burkolati munkáira.**

Kolozsvár sz. kir. város tekintetes Törvényhatósági Bizottsága f. évi április hó 29-én 115. szám alatt kelt közgyűlési határozatával elrendelve a főtér színvonalának a leszállítását, e célból a szükséges földmunkák végrehajtását, valamint az egész térnek újból való burkolását; alólírott Tanács felhívja a vállalkozókat, hogy a kérdéses munkákra irásbeli zárt ajánlatokat legkésőbb 1896. évi Május hó 23-án (Szombaton) délelőtt 11 óráig a tanács iktató hivatalhoz adják be.

Az összes munkák értéke 101.027 forint van előirányozva, melyből:

I.) a főtér leszállítása miatt szükséges földmunkái és elszállítási munkák	13.160 frt;
II.) a főtér új burkolatára	67.844 "
III.) a templom körüli földleszállítási és új burkolási munkák	16.407 "
IV.) különféle munkák	3.616 "

Az ajánlatokat a következő felirattal kell ellátni:
Kolozsvár sz. kir. város Tanácsához
Zárt ajánlat a főtér föld-leszállítási és új burkolati munkáira

Kolozsvárt.
Az ajánlatokhoz a város házi-pénztárától egy elismervényt kell csatolni, mely a letett bantépnéz letételét igazolja; az ajánlat külső borítéka a vállalkozó pecsétjével 5 helyen lepecsételendő.

A fenn kijelölt határidőn túl beérkező vagyis elkésett, továbbá utólagos ajánlatok (a melyek t. i. az ajánlatok felbontása után adatnak be), végre nyílt ajánlatok és olyanok, melyek kellően nincsenek felszerelve, nem fognak tekintetbe vétetni.

A további részletes árjegyzései és szerződési feltételeket, továbbá a tervek és költségvetést a hivatalos órák alatt meg lehet tekinteni Kolozsvárt, az új Városházánál (főtér 2. sz. alatt) Salamon Antal előadó tanácsos ur irodájában (emelet 3. sz. alatt.)

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1896. évi május hó 12-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

H I R D E T M É N Y.**Kolozsvárt, a Biasini-féle szálloda,**

mely 4 előszobával bíró kettős szoba és 46 egyes szobával rendelkezik, étterem, 2 nagy szaraz pincze, 24 lóra való istálló és egy szép nagy gyümölcsös kerttel van ellátva; az árak tekintetében a legolcsóbb és igen jó forgalomnak örvendő,

teljes felszerelés és berendezéssel együtt
azonnal bérbe vehető.

A feltételek iránt értekezhetni ugyanott az irodában.

Kolozsvárt, 1896. május 13.

A kezelőség.

374. (2—3)

Millenium-kiállításához

Budapestre utazóknak
ajánlok

az Eötvös-utczában, villam-vasúthoz közel
tágas 2 utczai szobát

fürdő-szoba használattal, teljesen bútorozva mérsékelt
ár mellett.

Czím a kiadó-hivatalban.

378. (1—1)

ELADÓ

A „HÁZSONGÁRDBAN”
A VOLT RÉGI
DEKKER-KERT.

Tudakozódhatni ugyanott:

Kert-utca 5. szám alatt.

372. (2—10)

édes tehén-tejből készített

MEGÉRKEZTEK!

KENDILONAI ÉS KECSEDI
CSEMEGE-SAJTOK.

Az összes bel- és külföldi
friss töltésű

ÁSVÁNYVIZEK és TERMÉNYEK

Kónya Sándor

fő- és fiók-üzleteiben,

Kolozsvárt, főtér.

370. (2—3)

kizárólagos raktára!

**A HOMORÓDI
SZÉNSAVAS VASAS FÜRDŐ.**

Evad kezdődik folyó évi június hó 15-én.
„Homoród-fürdő” hazánk, sőt az egész kontinens leg-
vasasabb fürdője.

Fekszik Udvarhely megyében, Sz.-Udvarhelytől 16 km. távolságra.

Ide utazhatni a magy. államvasút kolozsvár-brassói útvonalán Héjasfal-
váig és innen a héjasfalva-sz.-udvarhelyi szakely vasúton közvetlen összeköt-
tetéssel. Sz.-Udvarhelytől kényelmes bérkocsik állanak rendelkezésre, honnan
1 1/2 óra alatt érkezhetsz Homoródra.

Maga a fürdő fenyves erdők által minden oldalról védett, szél-
mentes, két havasi pataktól átszelt gyönyörű völgyben fekszik.

Van 5 szénsavas ivókútja (borviz), 2 hideg fürdője és 1 ujjonnan
épített, gőzkazánal melegített kényelmes meleg-fürdője, több kilomé-
terre kiterjedő fenyves sétater. Naponta kétszer 2—2 óráig tartó kinttő
czigány-zenekar szórakoztatja a közönséget. Közel és távoli kiránduló
helyek. Helyben állandó fürdő-orvos, kézi gyógytár és postahivatal. A
távirda Szt.-Oláhfalva postahivatal helyiségebe 5 kilométer távolságra.

Orvosilag javallatik a fürdő: vérszegénység, általános testi gyen-
geség, főleg mindennemű női bántalmaknál.

A vendéglőt SIMÓ JÁNOS sz.-udvarhelyi szállodás látja el, ki
több éven át Sz.-Udvarhelyen közmegegyedést és elismerést nyert.
Szállodájában a fürdőre vonatkozó bérkocsik a n. é. kö-
zönségnek rendelkezésre állanak.

A lakások bére hetenkint 5 frttól 7 frtig vannak megállapítva.

Június 15-től július 1-ig a lakások béréből 30% leengedtetik.

Mindenműt felvilágosítással szívesen szolgál:

Káp.-Oláhfalu, 1896. április hó.

CSIKI AMBRUS,

325. (4—4)

több évi bérle.

RÓNAY TESTVÉREK

(ezelőtt SENN EDE)

gépgyára és vasöntődjé Kolozsvárt.

Ajánlja kitűnő anyagból készült mindennemű

GÉP-, KERESKEDELM-, ÉPÍTÉSZETI- és FÉMONTVÉNYEIT.

Készít gazdasági gépeket, gőzgépeket, fogas-kerekeket bármily
nagyban, szíjtranszmissziókat, kőfűrészek tengelyeket, lőjárgányokat,
kut- és tápszivattyúkat, malom- és szeszgyári berendezéseket, kö-
züző gépeket és általában minden az ipar terén szükséges gépészeti
felszereléseket.

Készít továbbá sir- és másnemű kerítéseket öntött és kovácsolt
vasból; elvállal gép- és kazán-javításokat, valamint bármily kovács-
munkát.

Költségvetésekkel szívesen szolgál.

350. (4—*)

361. (3—5)

Szegenli magát a kis leány,

mert a másik
oly kedves ar-
cza a bőr tisz-
tatlansága ál-
tal oly régen
el van csúfítva
és csak most
tudta meg,
mily könnyen
és hamar segíthetett volna azon, az álta-
lánosan ismert és kedvelt

Vértess gyógysz. Lugosi
arckezelése

által. Ezen arckezelés a legjobb szer a
májfoltok, szeplők, bőrtörések, pattanások,
ugymint minden más bőrtisztatlanság
eltávolítására.

Egy adag 60 kr., 1 frt és 2 frt.
2 frt 20 kr. előleges beutalása ellen 1
nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen
küldetik.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerai, u. m.: Dr.
Heuffel-féle gyomor-eszencia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok. Bá-
nati növény-nedv, Herkulesfürdői közönségessz, Injectio és capsules vé-
gőtelés stb.

Raktárak Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerész, Gergely Ferenc,
Papp Ernő, Pap Kristóf, Kónya Sándor, Segesváry és Társai kereskedők. —
Tordán: Karácsonyi Lajos kereskedő, valamint

VERTES LAJOS sas-gyógytár Lugoson 460. sz.

105. (12—25)

és erőteljes szakál leggyorsabban és
legbiztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusz-
növesztő pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatlan szerkeztől
készült pomádé által, a legrovidebb
idő alatt, még 18 éves ifjak is gyö-
nyörű bajuszt és dus szakált nyernek

1/2 adag 1 frt 25 kr., egy egész
adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges
beutalása ellen egy egész adag bér-
mentesen küldetik.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség becses tudomására
juttatni, miszerint Kolozsvár szab. kir. városban

kőműves és diszcserpező mesterséget
teljesítünk.

Elvállalunk mindennemű szakmánkba vágó munkála-
tokat a legjobb és legszebb kivitelek kívánalmainak meg-
felelőleg, a legutányosabb árak szerint.

Elvünk nagy forgalom, kevés haszon!

A n. é. közönség szives pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel:

322. (4—6)

Hankovics Sándor és társa Bauk József,

kőműves- és diszcserpező mesterek.

Üzlet nagybottás végett üzletfelvétel Pata-utca 38. szám alatt.

„KÉRO GYÓGYFÜRDŐ”

Szamosujvártól csak 10 percnyire, a Kolozsvár—besztercei or-
szágot mellett.

Fürdő-saison május 1-től szeptember 30-ig.

Gyógyforrások, sós, kénés vizei különösen javulva vannak: a csü-
nak közönségnek minden alakjánál, minden idült bőrbántalmak, a gör-
vényes és bujakóros, valamint minden izomzati és ízületi bántalmak, a
csontok és hátrák heveny és idült betegségei, a szigorodások, mer-
vességek és idült izmadmányoknál; a huzamosan avagy helytelenül használt
higany alkalmazása után, a női ivarszervek bántalmainál; belsőleg ivókura
gyanánt használva: a garat, gége és hörghurut, alhasi pozaga, gyomor-
és bélhurut, aranyeros bántalmak, máj- és lépálganat, veselob és hólyag-
hurut ellen.

Ifj. WURSCHEK kolozsvári jó hírnevű cukrász és vendéglős ki-
tűnő konyhájával, cukrászdájával, hamisítatlan tiszta italaival mérsékelt
árak és szolid kiszolgálás biztosítása mellett szolgáltatára áll a fürdő
és étkező közönségnek.

A teremben egy Ehrbar-féle Concert-zongora van felállítva.

Szállások iránt szóval vagy levél által értekezhetni:

Kéro gyógyfürdő, 1896. évi május hó 10-én.

Dr. ZAKARIAS JÓZSEF

fürdő igazgató-orvos és tulajdonos.

377. (1—x)

Végleges kiárúsítás!

Van szerencsém tudatni a n. é. vendéimnek, hogy 25 év óta fennálló,
Belközép-utca 3. szám alatt levő

fehértanemű- és vászon-raktáromtól

makacs betegségek miatt elkerülhetlen szükségessé vált mentől előbb
megválnom, e végből a raktáron levő összes árukat kedvező en-
gességgel és feláldozással

gyári áron.

Len damast késmárki asztalneműt

20 százalékkal,

még azon alul is árastom el.

E kedvező alkalomra felhívom n. é. vendém figyelmét a raktá-
mon levő emelkedő szükségleteit nélem olcsón fedezni, az egész rak-
tár verőjét külön előnyben részesíthetem.

A kiárúsítással PÁSKUJ JÁNOS urat bízom meg.

196. (17—25)

Tisztelettel: SARGA KRISTOF.

Festék kereskedés!

Ifj. PERE ISTVÁN

Kolozsvárt, Hid-utca 20. sz.

Ajánlja szolidan kezelt

vegyszeri, föld és olajban tört kész festékek, Lakk,

Kenozo, olajok, anyagárak és Bronzok,

író-, festő- és mázoló-eszettek

és mindennemű padló-festékeket.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

176. (10—10)

Mily elkerülhetlenül szükséges a szőlők permetezése,
az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csak a permetezett szőlők nem
mentek tönkre.

Rennek elérhetősére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph. és társa

szabadalmazott

önműködő SYPHONIA

szőlővessző és növénypermetezője,

mely az oldatot szivattyúzás nélkül ön-
működően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőből már sok ezer van használatban

és számos dícsérő bizonyítvány mutatja

kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leírás

rendelkezésre áll:

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességgel gyár borejtek és gyümölcs-
értékesítési gépek részére,

Bécs, II/1. Tabornstrasse 76. sz.

Árjegységek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek
és ismételadók kívánatosak.

890. (11—12)